فصلنامه حسابداری مالی/سال یازدهم/ شماره ٤٤ /زمستان ۹۸/صفحات ۱٤۳- ۱۱۹

# قدرت مدیران و لحن اعلان سود با تأکید بر نقش نظارت هیئت‌مدیره

محمدجواد زارع بهنمیری *
زهرا حیدری سورشجانی **
زهرا جودکی چگنی ***

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۱۴

## چکیده

گزارش سود یکی از مهم‌ترین اطلاعاتی است که در اختیار بازار سرمایه قرار می‌گیرد. مدیران با تسلطی که بر شرایط دارند می‌توانند نه‌تنها در کمیت بلکه در کیفیت ارائه گزارش‌ها نیز مداخله می‌نمایند، پس سود را با لحن مثبت‌تری اعلان می‌نمایند؛ اما نظارت از جانب هیئت‌مدیره منجر به حفاظت از منافع سهامداران و کاهش مشکلات نمایندگی می‌گردد و تمایل این مدیران را جهت استفاده از لحن با اغراق در اعلان سود محدود می‌کند؛ بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین قدرت مدیران (توانمندی و دوگانه بودن نقش مدیر و چرخش مدیر) و لحن اعلان سود با تأکید بر نقش نظارت هیئت‌مدیره (تعداد جلسات و درصد اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره) است. در این راستا نمونه‌ای مشتمل بر ۱۰۷ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، طی دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۶ انتخاب و آزمون شده است. نتایج آزمون فرضیه‌ها پژوهش به‌وسیله رگرسیون چندگانه نشان می‌دهد قدرت مدیران با معیار توانایی مدیریت و چرخش مدیریت با لحن اعلان سود مدیران رابطه مثبت و معناداری دارد همچنین، درصد اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره سبب تضعیف رابطه بین توانایی مدیریت در لحن مثبت اعلان سود می‌شود اما تعداد جلسات هیئت‌مدیره بر این رابطه اثر معناداری ندارد. همچنین، نظارت هیئت‌مدیره بر رابطه چرخش مدیرعامل با لحن اعلان سود تأثیر معناداری ندارد. همچنین، درصد اعضای غیرموظف در

* استادیار حسابداری، دانشگاه قم، قم، ایران (نویسنده مسئول).
Email: Mj.zare@qom.ac.ir
**کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه قم، قم، ایران.
Email: Zahra.heidary124@gmail.com
***کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه قم، قم، ایران.
Email: Z.h.r.joudaki@gmail.com

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

هیئت‌مدیره بر رابطه دوگانگی نقش مدیرعامل و لحن اعلان سود تأثیر تضعیف‌کننده و معناداری دارد اما تعداد جلسات هیئت‌مدیره بر این رابطه بی‌تأثیر است. این پژوهش به هیئت‌مدیره به‌منظور افزایش انعطاف‌پذیری مالی و جلب نظر سرمایه‌گذاران کمک می‌کند تا توجه ویژه به قدرت مدیریت اجرایی داشته باشند.

**واژه‌های کلیدی:** توانایی مدیریت، قدرت مدیران، لحن اعلان سود مدیران، نظارت هیئت‌مدیره.

**۱- مقدمه**

امروزه اطلاعات به‌عنوان یک ابزار حیاتی در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی به شمار می‌رود. در این میان، اطلاعات مربوط به سود با کمک به ارزیابی چشم‌انداز آتی شرکت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (میرعلی، غلامی‌مقدم و حصارزاده، ۱۳۹۷). به‌طوری‌که سرمایه‌گذاران در اتخاذ تصمیمات خود به انتشار اخبار مربوط به سود متکی هستند (هوانگ و ته و ژانگ[1]، ۲۰۱۸). ارزشمندی گزارشگری سود در گرو اطلاعاتی است که در اختیار بازار سرمایه قرار می‌دهد؛ اما مدیران باانگیزه‌های متفاوت نه تنها در کمیت بلکه در کیفیت ارائه اطلاعات نیز مداخله می‌نمایند. برخی مطالعات نشان می‌دهند که بازار از اطلاعات کیفی اعلان سود برای پی بردن به اطلاعات محرمانه و نگرش مدیران درباره چشم‌انداز و ارزش شرکت استفاده می‌کند (دیویس و پیگر و سدور[2]، ۲۰۱۲ و دمرز و وگا[3]، ۲۰۱۴). یکی از عوامل کیفی اعلان سود، لحن اعلان سود توسط مدیریت است. لحن اعلان سود به‌عنوان فرکانس‌هایی از جانب مدیران، عملکرد عملیاتی فصلی را مشخص و تأثیر شگرفی بر بازده سهام می‌گذارد (دیویس و تاماسویت[4]،۲۰۱۲). شاید یکی از مهم‌ترین مشخصه‌های مطالعات ارتباطات و انتقال اطلاعات، گسترش در نسبت کلمات مثبت و منفی است که اغلب به‌عنوان "لحن" شناخته می‌شود (پرایس و دوران، پترسون و بیلز[5]، ۲۰۱۲). از این حیث، عواملی نظیر ویژگی‌های رفتاری مدیران بر فرآیند گزارشگری سود اثر گذاشته و لحن اعلان سود را دستخوش تغییر می‌کنند (دمرس و وگا، ۲۰۱۴؛ ارسلان ایایدین، مانسی و ریب[6]،۲۰۱۶؛ لو و ژوو[7]، ۲۰۱۷).

1 Huang, Teoh & Zhang
2 Davis, Piger & Sedor
3 Demers & Vega
4 Davi & Tama-Sweet
5 Price, Doran, Peterson & Bliss
6 Arslan-Ayaydin, Mansi & Reeb
7 Luo & Zhou

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

مطالعات قبلی نشان داده است که لحن افشاء اطلاعات به سودآوری شرکت و انگیزه‌های مدیریتی مرتبط است، به‌طوری‌که لحن اعلان سود، انتظارات مدیران را نسبت به عملکرد شرکت منعکس می‌کند (داویس و هنری، ۲۰۰۸). تاما سویت[1] (۲۰۱۴) و سیسون (۲۰۱۷) بیان می‌کنند بازار به شرکت‌هایی که اطلاعات جدید مثبتی که در گزارش‌های سود خود ارائه می‌دهند، واکنش مثبت نشان می‌دهد. ازاین‌رو، گزارش‌های مدیران اصولاً باانگیزه همسو نمودن انتظارات بازار با انتظارات خود صورت می‌گیرد (میرعلی و همکاران، ۱۳۹۷). به عبارتی، نوع نوشتار مدیران در گزارش‌های مالی و لحن آن‌ها در هنگام ارائهٔ گزارش باعث ایجاد تغییر در برداشت استفاده‌کنندگان می‌شود (دیویس، گه، ماتسوموت و ژانگ[2]، ۲۰۱۵)؛ بنابراین تأثیر قدرت مدیران در نحوه اعلان سود انکارناپذیر است. استدلال مربوط به ارتباط قدرت مدیران و لحن اعلان سود بر این نکته استوار است که مدیران قدرتمند ریسک بیشتری را می‌پذیرند (لولین و مولرکاهل[3]، ۲۰۱۲). افزون بر این، افشای داوطلبانه خوش‌بینانه با اعتمادبه‌نفس و خوش‌بینی مدیران مرتبط است (احمد و دولمن[4]، ۲۰۱۳؛ دیویس و همکاران، ۲۰۱۵). درنتیجه، بازار سرمایه در یک زمان کوتاه به لحن خوش‌بینانه اعلان سود مدیران قدرتمند، واکنش مثبت نشان می‌دهد (هنری[5]، ۲۰۰۸). لحن اعلان خوش‌بینانه سود به انگیزه مدیران بستگی دارد (ارسلان ایایدین و همکاران، ۲۰۱۶). در حقیقت، مدیران توانمندتر با ایجاد احساس مثبت و تصویر مطلوب در ذهن استفاده‌کنندگان، بر تصمیم‌گیری آن‌ها اثر گذاشته و راه جذب اعتماد سرمایه‌گذاران را هموار می‌کنند (ریلی، سمین و ین[6]، ۲۰۱۴؛ تان و همکاران، ۲۰۱۴) و همچون مدیران انرون با اعداد و ارقام حسابداری به گزارش با لحن خوش‌بینانه می‌پردازد (دیویس و همکاران، ۲۰۱۵). همچنین، زبان مثبت در اعلان‌های سود با ریسک دعاوی حقوقی و هزینه‌های بازاریابی ارتباط تنگاتنگی دارد (دیویس و همکاران، ۲۰۱۵؛ راجرز و همکاران، ۲۰۱۱)؛ بنابراین، مدیران قدرتمند با تحمل بیشتر خطرات ناشی از دادرسی، اجرای قانونی و هزینه‌های از دست دادن شهرت، مایل به استفاده بیشتر از مزایای لحن اعلان سود مثبت می‌باشند (دبوسکی، لو و ژوو[7]، ۲۰۱۸). در این راستا پورکریم، جبارزاده کنگرلوئی، بحری ثالث و قلاوندی (۱۳۹۷) بیان می‌کند مدیران شرکت‌ها با استفاده از لحن خوش‌بینانه، ادراک استفاده‌کنندگان را از اطلاعات منحرف می‌نمایند تا با افزایش

1 Tama-Sweet
2 Davis Ge, Matsumoto, Zhang
3 Lewellyn & Muller-Kahle
4 Ahmed & Duellman
5 Henry
6 Riley, Semin & Yen
7 DeBoskey Luo & Zhou

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

قیمت سهام، پاداش خود را افزایش دهند؛ بنابراین با توجه به موارد پیش رو انجام پژوهشی در راستای لحن اعلان سود مدیران قدرتمند از اهمیت خاصی برخوردار است.

همچنین با توجه به رسوایی اخیر افشای مالی، کمیسیون بورس و اوراق بهادار با تدوین سازوکارهایی همچون حاکمیت شرکتی، به تقویت نقش نظارت هیئت‌مدیره شرکت در رابطه با نظارت بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها پرداخته‌اند (کارامانو و وافائوس[1]، ۲۰۰۵). به‌طوری‌که در محیط شرکت، پیش از انتشار اطلاعات، لحن اعلان سود توسط هیئت‌مدیره شرکت و کمیته حسابرسی به‌صورت دقیق بررسی می‌گردد (دلویت[2]، ۲۰۱۵). در این راستا، فاما و جنسن[3] (۱۹۸۳) استدلال می‌کنند هیئت‌مدیره، مؤثرترین ساز و کار کنترل داخلی برای نظارت بر رفتار مدیریت و اتخاذ تصمیمات کلیدی در شرکت است. به صورتی که مدیریت شرکت‌ها با مطرح نمودن طرح‌های اصلی و سیاست‌های کلی شرکت در جلسات هیئت‌مدیره، تأییدیه اجرایی کردن آن را از هیئت‌مدیره شرکت دریافت می‌کنند (ناظمی و پورعنقا، ۱۳۹۷؛ دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸). اخیراً در اثر تدوین ساز و کارهای حاکمیت شرکتی، مدیران در برابر هیئت‌مدیره بسیار مسئول‌تر و پاسخگوتر شده‌اند. از منظر دیگر، اگر مدیر قدرتمند تحت نظارت هیئت‌مدیره قوی قرار نگیرد، فرصت بیشتری برای استفاده از لحن مثبت‌تر دارد؛ بنابراین نظارت قوی‌تر هیئت‌مدیره، تمایل مدیر قدرتمند را برای انتشار سود جسورانه محدود می‌کند و در نهایت هیئت‌مدیره به هدف خود یعنی کاهش لحن خوش‌بینانه مدیران قدرتمند رسیده است (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸).

با رشد روزافزون سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه در سال‌های اخیر، نیاز به اطلاعات کمی و باکیفیت، منتشرشده توسط مدیریت، بیشتر از گذشته موردتوجه سرمایه‌گذاران قرارگرفته است. پژوهش حاضر نیز با بررسی لحن زبان در اعلان سود، جنبهٔ دیگری از اطلاعات کیفی را که مدیران ارائه کرده‌اند، موردتوجه قرار می‌دهد تا از این طریق درک بیشتری از لحن اعلان سود مدیران ایجاد کند؛ اما پژوهش‌های کمی در خصوص لحن اعلان سود مدیران انجام‌شده است و جای خالی چنین پژوهشی با توجه به اهمیت موضوع به‌خوبی حس می‌شود؛ بنابراین، این پژوهش با استفاده از روش‌شناسی تحلیل متنی که در زمره روش‌های نوظهور است، دانش و شواهد موجود در یکی از زیرشاخه‌های مهم حوزه اطلاعات کیفی یعنی لحن اطلاعات کیفی را بسط می‌دهد. پژوهش‌گران می‌توانند تحلیل‌های متنی را برای مطالعات پیش‌بینی درآمدها، بازده‌ها، رخدادهای

1 Karamanou & Vafeas
2 Deloitte
3 Fama & Jensen

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

اقتصادی مانند تقلب، ورشکستگی، ادغام و مالکیت به‌کارگیرند (حسینی، فصیحی و محمودیان، ۱۳۹۴)؛ بنابراین، پژوهش حاضر به دنبال بررسی اثر نظارت هیئت‌مدیره بر رابطه بین قدرت مدیر و لحن اعلان سود در ایران است.

در ادامه، ابتدا مبانی نظری و پیشینه پژوهش ارائه و فرضیه‌ها تدوین شده‌اند. سپس، روش پژوهش شامل نمونه پژوهش و مدل‌های پژوهش تدوین شده است. همچنین یافته‌های پژوهش شامل آمار توصیفی و برازش مدل‌های پژوهش گزارش شده است. بخش نهایی نیز به نتیجه‌گیری اختصاص یافته است.

## ۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

لحن گزارشگری مالی مدیران شرکت‌ها، گزارشات مالی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهند (دیویس و همکاران، ۲۰۱۵). لحن گزارش‌ها تحت تأثیر ویژگی‌های خاص مدیر مانند اعتمادبه‌نفس، خوش‌بینی و انگیزه‌های مختلف مدیران قرار می‌گیرد (لو و ژوو، ۲۰۱۷). از نظر دمرس و وگا (۲۰۱۴)، انگیزه مدیران از لحن خود، انتقال اطلاعات محرمانه در مورد عملکرد شرکت به ذینفعان است. هوانگ و همکاران (۲۰۱۴) بیان می‌کنند مدیران بر اساس اختیارات خود، از لحن اعلان سود خوش‌بینانه‌تر برای محافظت از سهام شرکت‌ها در مقابل عواملی نظیر عرضه اولیه سهام با قیمت در سطح پایین استفاده می‌کنند. دیویس و برنان (۲۰۱۲) نیز نشان دادند مدیران شرکت‌هایی با کیفیت سود پایین، از لحن افشا مثبتی برخوردارند. همچنین، شواهد هوانگ و همکاران (۲۰۱۸) نشان می‌دهد که مدیران به لحاظ استراتژیک از لحن به‌عنوان مکملی برای مدیریت ادراک سرمایه‌گذاران استفاده می‌کنند. بدین ترتیب، ارسلان ایایدین و همکاران (۲۰۱۶) دریافتند که واکنش مثبت بازار سهام منجر به ایجاد انگیزه در مدیران می‌شود تا از لحن مثبت بیشتری در زمان اعلان سود استفاده نمایند. دیویس و همکاران (۲۰۱۵) استدلال می‌کنند مدیران قدرتمند ممکن است سود را با لحن مثبت بیشتری ارائه دهند تا خطرات مربوط به دادخواهی و هزینه‌های بدهی را محدود کنند؛ بنابراین، مدیران در سازمان‌ها، تدوین‌کنندگان راهبرد و صاحبان قدرت هستند و عملکرد سازمان‌ها با قدرت آنان در ارتباط است. مدیران با به‌کارگیری منابع قدرت می‌توانند زمینه رشد و تعالی یا زمینه انحراف و زوال شرکت را فراهم آورند (نصیری، ۱۳۹۶). این پژوهش به بررسی تأثیر سه معیار از قدرت مدیریت ازجمله، قدرت خاص مدیر (توانایی مدیر)، قدرت ساختاری (دوگانه بودن نقش مدیر) و قدرت متخصص مدیر (چرخش مدیر) بر لحن اعلان سود مدیران می‌پردازد.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

### ۲-۱- توانایی مدیریت و لحن اعلان سود

استفاده اثربخش از منابع شرکت به خصوصیات خاص مدیر همچون توانایی مدیریت بستگی دارد که این ویژگی مدیر می‌تواند بر تصمیمات شرکت تأثیر بسزایی بگذارد (طاهری عابد، علی‌نژاد، فغانی ماکرانی، ۱۳۹۷). دمرجیان، لئو و مک‌وی[1] (۲۰۱۲) توانایی مدیریت را به‌عنوان کارایی تیم مدیریت نسبت به همتایان صنعت در تبدیل منابع سازمان به درآمد تعریف می‌کنند. مدیران توانا درک بهتری از سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مطلوب، تقاضا محصول، فناوری و رویه‌های صنعت دارند؛ پس قضاوت‌های بهتر و دقیق‌تری اتخاذ می‌نمایند. پانایوتیت، اندریو، ارلیش و لوکا[2] (۲۰۱۳) و مشایخی و عظیمی (۱۳۹۵) نشان دادند مدیران توانا می‌تواند عملکرد شرکت را تقویت کرده و سوددهی شرکت را بهبود بخشند. بعلاوه دمرجیان، لویس‌وسترن و مکوای[3] (۲۰۱۷) نشان دادند که مدیران با توانایی بالا، هموارسازی سود بیشتری انجام می‌دهند همچنین آنان بیان کردند که مدیران می‌توانند بر کیفیت قضاوت‌ها و تخمین‌های مورد استفاده برای ایجاد سود تأثیر بگذارند. هنری (۲۰۰۸) استدلال می‌کند که مدیران توانا برای توصیف عملکرد و چشم‌اندازهای شرکت تمایل به استفاده از زبان مثبت دارند. یافته‌های لو و ژو (۲۰۱۷) حاکی از آن است که شرکت‌هایی که دارای توانایی مدیریت بالاتری هستند، لحن اعلان سود مثبت‌تری دارند و بازار سهام به لحن مثبت در اعلامیه‌های سود منتشر شده توسط مدیریت تواناتر، واکنش بیشتری نشان می‌دهند؛ بنابراین مدیران توانا دارای انگیزه بیشتری برای اعلان سود با لحن مثبت‌تر دارند. این پژوهشگران استدلال کردند که تیم مدیریت قوی درباره کسب‌وکار شرکت (صنعت، مشتری و وضعیت اقتصادی کلان)، دانش و آگاهی بیشتری دارند. ازاین‌رو، آنان به نتایج عملیاتی بهتر دست پیدا کرده و احتمالاً با بالا بردن انتظارات درباره عملکرد عملیاتی دارای لحن مثبت اعلان سود هستند. بدین ترتیب فرضیه اول پژوهش به شرح زیر تدوین می‌گردد:

**فرضیه اول:** شرکت‌هایی که مدیران توانایی دارند سود را با لحن مثبت بیشتری ارائه می‌دهند.

### ۲-۲- نقش دوگانه مدیر و لحن سود اعلان سود

قدرت ساختاری مدیریت، زمانی که مدیرعامل در نقش رهبری دوگانه، نقش رئیس هیئت‌مدیره را نیز ایفا می‌کند، تقویت می‌شود (یانگ و ژاو، ۲۰۱۴؛ گینست، سانینو و دراگو[4]، ۲۰۱۷). رئیس هیئت‌مدیره با نظارت بر مدیران ارشد، منافع سهامداران را مورد توجه قرار می‌دهد (گینست و

1 Demerjian, Lev & McVay
2 Panayiotis. Andreou, Ehrlich & Louca
3 Demerjian Lewis-Western & McVay
4 Ginesti, Sannino & Drago

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

همکاران، ۲۰۱۷). عباسی و احمدی (۱۳۹۰) و چانگ و سان[1] (۲۰۰۸) معتقدند که پس از رسوایی‌های مالی، سرمایه‌گذاران به این موضوع بیشتر توجه کردند که رهبری دوگانه مدیر ممکن است وظیفه امانت‌داری هیئت‌مدیره در نظارت بر گزارشگری مالی را به مخاطره اندازد. درواقع در شرکتی که رئیس هیئت‌مدیره یا نایب هیئت‌مدیره، خود مدیرعامل باشد نقش نظارت بر امور مدیرعامل توسط رئیس هیئت‌مدیره ضعیف شده و باعث می‌گردد مدیران با توجه به قدرتی که دارند بهتر اخبار بد شرکت را مخفی نمایند (فروغی و ساکیانی، ۱۳۹۵). دلویت (۲۰۱۴) بیان می‌کند حتی اگر یک مدیر به‌طور مستقیم اعلان سود را تحت تأثیر قرار ندهد، او می‌تواند لحن اعلان سود را از طریق انتصاب مدیر مالی، ساختار هیئت‌مدیره، اعضای کمیته هیئت‌مدیره که مسئولیت ارسال اطلاعات مربوط، به‌موقع و مؤثر به سهامداران شرکت را بر عهده دارند، تحت تأثیر قرار دهد. همراه شدن مدیریت و مدیر اجرایی (دوگانگی وظایف)، احتمال تقلب در فعالیت‌های شرکت را افزایش می‌دهد (خاننا، کیم و لو،[2] ۲۰۱۵)؛ بنابراین، مدیران دارای نقش دوگانه، سود را با لحن مثبت بیشتری اعلان می‌نمایند (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸). بدین ترتیب فرضیه دوم پژوهش به شرح زیر تدوین می‌گردد:

**فرضیه دوم:** شرکت‌هایی که رهبری دوگانه دارند سود را با لحن مثبت بیشتری ارائه می‌دهند.

## ۲-۳- چرخش مدیرعامل و لحن اعلان سود

قدرت تخصصی مدیر، درک جامع مدیر از محیط عملیاتی شرکت را بیان می‌کند (فرستنبرگ و مالکویی[3]، ۱۹۹۴). مدیر با حضور بلندمدت در شرکت دارای اطلاعات و دانش جامع درباره محیط عملیاتی شرکت (به‌عنوان مثال، اقتصاد کلان، صنعت، زنجیره تأمین و رقابت در بازار کالا) و درک کامل از روابط با ذینفعان شرکت است (دیلی و جانسون[4]، ۱۹۹۷). لاولین و مولرخان (۲۰۱۲) بیان می‌کنند که تجربه مدیر در مورد عواملی مانند محیط شرکت، مهارت‌های مورد نیاز در موقعیت‌های خاص شرکت، ریسک‌پذیری مورد نیاز مدیر در شرکت، منجر به انگیزه‌ی بهبود عملکرد شرکت در دوره‌های حضور طولانی می‌شود. از طرفی، حضور مدیر برای دوره‌های متوالی باعث افزایش تمایل او برای حفظ وضعیت موجود می‌گردد و با به‌کارگیری استراتژی ریسک‌گریز سبب کاهش منافع سهامداران و عملکرد نامطلوب می‌شود (همبریک و همکاران، ۱۹۹۳؛ مکلیلند، لیینک و بارکر[5]، ۲۰۱۲؛ دیلمی، مرادزاده‌فرد و مظاهری، ۱۳۹۲ و زلقی، افلاطونی و فراهانی،

1 Chang & Sun
2 Khanna, Kim & Lu
3 Firstenberg & Malkiel
4 Daily & Johnson
5 McClelland, Liang & Barker

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

۱۳۹۸). گررو و میتسوشی[1] (۲۰۰۷) بیان می‌کنند افزایش دوره حضور یک مدیر در شرکت، میزان زیان‌های واقعی و احتمالی مرتبط با رفتار ریسک‌پذیر را کاهش می‌دهد. از منظر دیگر، مدیران به‌منظور افزایش شهرت و اعتبار خود، رفتار محافظه‌کارانه‌ای در ارتباط با گزارش زیان دارند (ژانگ[2]، ۲۰۰۹؛ احمدپور، اصابت‌طبری و طالب‌تبارآهنگر، ۱۳۹۴)؛ بنابراین، اگر عملکرد شرکت برای مدیریت، پایین باشد، مدیران با گزارشگری جسورانه سعی می‌کنند عملکرد مناسبی از خود نشان دهند. پس مدیران با حضور بلندمدت در شرکت در زمان سودآوری در سطح پایین و عملکرد نامطلوب واحد تجاری، سود را با لحن مثبت‌تری اعلان می‌نمایند. از طرفی، همبریک و فاکوتومی (۱۹۹۱) و خدادادی و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود اذعان داشتند که با افزایش حضور مدیر در شرکت، مدیرعامل تأثیرگذاری خود بر تصمیمات سرمایه‌گذاری و رویه‌های حسابداری را افزایش می‌دهد و درباره توانایی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خود دچار خوش‌بینی مفرط می‌شود؛ بنابراین انتظار می‌رود که آنان با تکیه‌بر توانایی و مهارت خود، سود را با لحن مثبت افشا کنند. بر این اساس، انتظار می‌رود که شرکت‌هایی که مدیرانشان تغییر نکرده است، احتمالاً سود را با لحن مثبت‌تری اعلان می‌نمایند. پس فرضیه سوم به شرح زیر تدوین می‌گردد:

**فرضیه سوم:** شرکت‌هایی که مدیران اجرایی با تصدی طولانی‌تر دارند، سود را با لحن مثبت بیشتری ارائه می‌دهند.

## ۲-۴- نظارت هیئت‌مدیره و قدرت مدیر و لحن اعلان سود

کمیسیون بورس و اوراق بهادار برای محافظت از منافع سهامداران و جلب اعتماد آن‌ها، مباحث حاکمیت شرکتی همچون نظارت هیئت‌مدیره را بیان کردند (دلویت، ۲۰۱۵؛ ارنست و یانگ، ۲۰۱۴). یکی از مباحث مطرح شده در مورد نظارت هیئت‌مدیره، ترکیب هیئت‌مدیره است. مدیرعامل به‌عنوان بالاترین مقام شرکت، در انتخاب مدیران اجرایی (موظف) قدرت کامل دارد. این مدیران تمایل به تعیین مدیران و بازرسانی دارند که سبک و اولویت‌های آن‌ها (مدیران) را به اشتراک بگذارند تا با اعمال فشار بر آن‌ها از گزارش‌ها به نفع خود استفاده نمایند (بیشوت، دزورت و هرمانسون[3]، ۲۰۱۷) این اعضا با تمرکز بر اهداف مدیریت، به مدیر شرکت وفادار و کمتر مستقل خواهند بود (لاندیر، ساوجنت، سیرا و تثمار[4]، ۲۰۱۲) و شاید نتوانند وظایف نظارتی خود را به نحو اثربخش انجام دهند (نیکبخت و همکاران، ۱۳۸۹). در این راستا، وافئوس (۲۰۰۵) بیان

1 Greve & Mitsuhashi
2 Zhang
3 Bishop, DeZoort & Hermanson
4 Landier, Sauvagnat, Sraer & Thesmar

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

می‌کند وجود درصد اعضای موظف بالا در هیئت‌مدیره می‌تواند کیفیت گزارشگری مالی را از بین ببرد. در مقابل، هیئت‌مدیره با تعداد بیشتر اعضای غیرموظف، بر اطلاعات مالی به‌طور مؤثرتر نظارت خواهد کرد. دبوسکی و همکاران (۲۰۱۸) بیان می‌کنند مدیران غیرموظف، زمـان بیشتری برای ایفای وظایف نظارتی و تصمیم‌گیری خود لحاظ می‌کنند. این در حالی است که مدیران قدرتمند به دنبال اقداماتی هستند که علاوه بر بهبود موقعیت شرکت، شهرت خود را نیز حفظ نمایند. برای مثال، فیچ و شیودسانی (۲۰۰۷) نشان دادند، تقلبی که به واسطه قدرت مدیر شرکت و باوجود نظارت هیئت‌مدیره ایجاد می‌شود مستقیماً به کاهش تعداد اعضای هیئت‌مدیره به‌ویژه اعضای غیرموظف مرتبط است و با خروج این اعضا، ارزش شرکت افزایش می‌یابد. در واقع، کاهش تعداد اعضای موظف هیئت‌مدیره با موارد مخرب و تقلب همراه است که در پی آن دعوی حقوقی بیشتر می‌شود (فیچ و شیودسانی، ۲۰۰۷). پس وجود اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره، منجر به تضعیف قدرت مدیر و لحن اعلان سود مدیران می‌شود:

**فرضیه چهارم:** وجود اعضای هیئت‌مدیره غیرموظف رابطه‌ی بین قدرت مدیر و لحن اعلان سود مدیران را تضعیف می‌کند.

از طرف دیگر، وافئوس (۱۹۹۹) بیان می‌کند تعداد جلسات هیئت‌مدیره نیز به‌عنوان نماینده‌ای برای نظارت هیئت‌مدیره است. جلسات هیئت‌مدیره به برقراری ارتباط بهتر مدیر و اعضای هیئت‌مدیره کمک می‌کند درصورتی‌که هیئت‌مدیره بتواند در برقراری جلسات مؤثر عمل کند، بسته به موقعیت شرکت، می‌تواند منافع اقتصادی برای شرکت ایجاد نماید (نیکبخت و همکاران، ۱۳۸۹). بدین ترتیب که تعداد جلسات هیئت‌مدیره به علت عملکرد ضعیف افزایش می‌یابد و شرکت‌های ضعیف که تعداد جلسات هیئت‌مدیره را افزایش می‌دهند عملکرد خود را بهبود می‌بخشند (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸). آدامز و فریرا[1] (۲۰۰۹) استدلال می‌کنند که جلسات هیئت‌مدیره به‌عنوان یک کانال ارتباطی مهم به برای نظارت اثربخش به شمار می‌رود بدین‌صورت که از طریق آن مدیران از اطلاعات خاص شرکت آگاه و نقش نظارتی خود را انجام می‌دهند. هیئت‌مدیره با نظارت قوی از شرکت در برابر خطرات دادرسی و هزینه‌های از دست دادن شهرت محافظت می‌کند و تمایل مدیر قدرتمند را برای استفاده از لحن خوش‌بینانه در اعلان سود را محدود می‌کند (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۹)؛ بنابراین، نظارت قوی هیئت‌مدیره، از شدت لحن خوش‌بینانه مدیران قدرتمند در زمان اعلان سود می‌کاهد. بدین ترتیب فرضیه پنجم پژوهش به شکل زیر تدوین شده است.

1 Adams & Ferreira

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

**فرضیه پنجم:** نظارت فعال‌تر توسط هیئت‌مدیره رابطه‌ی بین قدرت مدیر و لحن اعلان سود مدیران را تضعیف می‌کند.

## ۳- روش پژوهش

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت‌های حاضر در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۹۲ - ۱۳۹۶ است که پس از اعمال محدودیت‌های زیر، ۱۰۷ شرکت (۵۳۵ مشاهده سال ـ شرکت) از مجموع شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران باقی ماند که برای جامعه در دسترس مطالعه شدند. شایان ذکر است داده‌ها از روی صورت‌های مالی حسابرسی شده و صورت پیش بینی شده سود شرکت‌های بورسی منتشره در سایت‌های کدال جمع‌آوری‌شده است. همچنین تجزیه و تحلیل نهایی داده‌ها به کمک نرم‌افزار استاتا انجام گرفته است.

۱) این شرکت‌ها جزء شرکت‌های هلدینگ، لیزینگ و مؤسسات اعتباری و بانک‌ها نباشند.
۲) شرکت‌ها در دوره موردبررسی، عضویت خود را در بورس اوراق بهادار تهران حفظ کرده باشند.
۳) داده‌های مورد نیاز این پژوهش (متغیر لحن اعلان سود) برای شرکت‌های نمونه در دسترس باشند.

## ۴- مدل‌های پژوهش و متغیرها

برای آزمون فرضیه اول تا سوم پژوهش از مدل رگرسیونی (۱) و برای آزمون فرضیه چهارم و پنجم از مدل (۲) که بر اساس پژوهش دبوسکی و همکاران (۲۰۱۸) و لیو و ژو (۲۰۱۷) تدوین شده است، استفاده شده است:

مدل (۱)
$$tone_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 Power_{it} + \alpha_2 Wealth_{it} + \alpha_3 ROA_{it} + \alpha_4 R_{it} + \alpha_5 lev_{it} + \alpha_6 MTB_{it} + \alpha_7 AGE_{it} + \alpha_8 size_{it} + \alpha_8 OCF_{it} + \alpha_9 Loss_{it} + \Sigma\beta_j IndustryDum_{it} + \Sigma\beta_k YearDum_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل (۲)
$$tone_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 Power_{it} + \alpha_2 BO_{it} + \alpha_3 Bo * Power_{it} + \alpha_4 R_{it} + \alpha_5 lev_{it} + \alpha_6 MTB_{it} + \alpha_7 AGE_{it} + \alpha_8 Size_{it} + \alpha_8 OCF_{it} + \alpha_9 Wealth_{it} + \alpha_{10} ROA_{it} + \alpha_{11} Loss_{it} + \Sigma\beta_j IndustryDum_{it} + \Sigma\beta_k YearDum_{it} + \varepsilon_{it}$$

**- متغیر وابسته**

**لحن اعلان سود ($Tone$):** لحن یک رویکرد کیفی است که برای اندازه‌گیری آن می‌توان با شمارش تعداد کلمات مثبت و منفی منتشر شده در پیش‌بینی درآمد هر سهم شرکت‌ها به‌دست آورد. صورت پیش‌بینی درآمد هر سهم از طریق سایت کدال قابل‌دستیابی است. این پژوهش،

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

لحن اعلان سود را از تفاوت بین تعداد کلمات مثبت و تعداد کلمات منفی تقسیم بر تعداد کل کلمات مثبت و منفی در اعلامیه‌های سود به‌دست آورده است. واژه‌هایی که در فهرست واژه‌های مثبت قرار دارند دارای بار مفهوم و معنایی مثبت هستند همچون: دستیابی، بهره‌وری، کارایی، بهبود کیفیت، سودآوری شرکت، درآمد سرمایه‌گذاری، افزایش ظرفیت، اجرا طرح که منجر به ارتقاء شرکت می‌شود و ... هستند. واژه‌هایی که در فهرست لغوی منفی قرار دارند حاوی مفهوم و بار معنایی منفی هستند همچون: از دست دادن، پرداخت کردن، تجدیدنظر، دعاوی قضائی، تحریف، کاهش ظرفیت و... هستند (تاماسویت، ۲۰۱۴).

**- متغیر مستقل**

**قدرت مدیران (*Power*)**: در این مطالعه از دوگانگی نقش مدیرعامل و چرخش مدیرعامل و توانایی مدیریت برای اندازه‌گیری قدرت مدیران استفاده می‌شود.

**دوگانگی نقش مدیرعامل:** این متغیر به‌صورت دووجهی بوده و در صورت یکسان بودن مدیرعامل با رئیس یا نایب‌رئیس هیئت‌مدیره عدد یک می‌گیرد، در غیر این صورت صفر خواهد بود.

**چرخش مدیرعامل:** چرخش مدیرعامل نیز یک متغیر دو وجهی است و با تغییر در مدیریت محاسبه‌شده است. بطوری که اگر مدیرعامل در هر سال تغییر کرده باشد عدد صفر و در غیر این‌صورت یک می‌شود (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸).

**توانایی مدیریت:** برای اندازه‌گیری توانایی مدیریت بر اساس مدل دمرجیان و همکاران (۲۰۱۲)، استفاده شده است. در مدل مذکور، با استفاده از کارایی شرکت، به‌عنوان متغیر وابسته و کنترل ویژگی‌های ذاتی شرکت، توانایی مدیریت محاسبه گردیده است. دمرجیان و همکاران (۲۰۱۲)، برای اندازه‌گیری کارایی شرکت، از الگوی تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) استفاده کردند (به‌صورت هر صنعت جداگانه) که بر اساس آن، درآمد حاصل از فروش به‌عنوان خروجی (sale) و متغیرهای بهای تمام‌شده کالای فروش رفته (COGS)، هزینه‌های عمومی، اداری و فروش (SG&A)، خالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات ($PPE$)، هزینه اجاره عملیاتی (OSLEASE)، هزینه‌های تحقیق و توسعه ($R\&D$)، سرقفلی (GoodWill) و دارایی‌های نامشهود (OtherIntan)، به‌عنوان ورودی در نظر گرفته‌شده‌اند که به مقدار زیادی، حق انتخاب مدیریت در دستیابی به درآمد مورد نظر را پوشش می‌دهند (دمرجیان و همکاران، ۲۰۱۲). با توجه به این‌که اغلب شرکت‌ها سرقفلی، هزینه تحقیق و توسعه و هزینه اجاره عملیاتی را گزارش نمی‌کنند در حین تحلیل پوششی این دو متغیر حذف می‌گردد.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

مدل (۳)
$$\max_{y\theta} = \frac{sale}{v_1 COGS + v_2 SG\&A + v_3 PPE + v_4 OPSLEASE + v_5 R\&D + v_6 GoodWill + v_7 OtherIntan}$$

هدف از محاسبه کارایی شرکت، اندازه‌گیری توانایی مدیریت است و در محاسبات مربوط به کارایی (رابطه ۳)، ویژگی‌های ذاتی شرکت نیز دخالت دارد، نمی‌توان توانایی مدیریت را به‌درستی اندازه‌گیری نمود. دمرجیان و همکاران (۲۰۱۲)، به‌منظور کنترل ویژگی‌های ذاتی شرکت در الگوی ارائه شده، کارایی شرکت را به دو بخش جداگانه، یعنی کارایی بر اساس ویژگی‌های ذاتی شرکت و توانایی مدیریت تقسیم نموده‌اند. آنان این کار را با استفاده از کنترل پنج ویژگی خاص شرکت شامل اندازه شرکت، سهم بازار از شرکت، جریان نقدی شرکت، عمر پذیرش شرکت در بورس و صادرات انجام دادند. هر کدام از متغیرهای مذکور که ویژگی‌های ذاتی شرکت هستند، می‌توانند به مدیریت کمک نمایند تا تصمیمات بهتری را اتخاذ کرده یا در جهت عکس عمل کرده و توانایی مدیریت را محدود سازند.

مدل (۴)
$$FirmEfficiency = \beta_0 + \beta_1 Size + \beta_2 Market\ Share + \beta_3 Free\ Cash\ Flow\ Indicator + \beta_4 Age + \beta_5 Foreign\ Currency\ Indicator + \varepsilon$$

در این مدل:

**Firm Efficiency**: کارایی شرکت، که از مدل ۳ استخراج شده است.

**Size**: اندازه شرکت، که بیانگر لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت است.

**Market Share**: سهم بازار شرکت j در سال t که برابر است با نسبت فروش شرکت به فروش صنعت.

**Free Cash Flow Indicator**: افزایش (کاهش) در جریان‌های نقدی عملیاتی شرکت j در سال t، نسبت به سال قبل است که در صورت افزایش در جریان‌های نقدی، امتیاز یک و در صورت کاهش، امتیاز صفر به شرکت تعلق می‌گیرد.

**Age**: عمر شرکت که عبارت است از تفاوت سال‌های پذیرفته شدن شرکت در بورس تا دوره مورد بررسی.

**Foreign Currency Indictor**: درصورتی‌که شرکت، صادرات داشته باشد، امتیاز یک و در غیر این صورت، به شرکت امتیاز صفر تعلق می‌گیرد.

**ε**: پسماند مدل بوده و نشان‌دهنده توانایی مدیریت است. بر اساس این اندازه‌گیری، دمرجیان و همکاران (۲۰۱۲)، رتبه‌های مختلفی از توانایی‌های مدیریتی را بر اساس سال و صنعت ایجاد می‌کنند تا امتیاز را در طول زمان و صنایع قابل‌مقایسه‌تر کنند و تأثیر عوامل پرت را کاهش دهد.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

**- متغیر تعدیلگر**

**نظارت هیئت‌مدیره (*BO*):** در این مطالعه از دو متغیر تعداد جلسات هیئت‌مدیره و درصد اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره برای اندازه‌گیری نظارت هیئت‌مدیره استفاده شده است که از گزارش فعالیت‌های هیئت‌مدیره استخراج گردیده است (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸).

**- متغیرهای کنترلی**

**اندازه شرکت (Size)**: لگاریتم طبیعی جمع دارایی‌های شرکت. یکی از فاکتورهای درونی شرکت‌ها که بر ساختار مالی آن‌ها تأثیر دارد، اندازه واحد اقتصادی است. سیرگار (۲۰۰۸) بیان نمود که شرکت‌های بزرگ‌تر نسبت به شرکت‌های کوچک‌تر حساسیت سیاسی بالاتری دارند این امر به هزینه سیاسی منجر می‌شود پس مدیران به دنبال راهکارهایی برای به تعویق انداختن سود می‌باشند پس پیش‌بینی می‌شود از لحن مثبت کمتری استفاده می‌کنند. احمدپور و منتظری (۱۳۹۰) بیان می‌کنند شرکت‌های بزرگ به دنبال جذب منابع، اطلاعات بیشتری در دسترس همگان قرار می‌دهند. پس ازآنجاکه مدیران شرکت‌های بزرگ‌تر به دنبال جذب منابع مالی بیشتری هستند، از لحن اعلان سود خوش‌بینانه بیشتری استفاده می‌نمایند (پورکریم و همکاران، ۱۳۹۷).

**اهرم مالی (Lev)**: کل بدهی‌ها به‌کل دارایی‌های شرکت. اهرم مالی خود عاملی برای تعیین توانایی شرکت برای انتشار اوراق بهادار جدید به شمار می‌رود، اگر شرکتی برای بازپرداخت بدهی‌های خود قدرت زیادی داشته باشد موفق‌تر عمل می‌نماید. پس مدیران شرکت‌ها با اهرم مالی بالاتر برای رسیدن به اهداف خود از لحن خوش‌بینانه‌تری استفاده می‌نمایند (تاما سویت، ۲۰۱۴).

**زیان‌ده بودن (Loss)**: اگر شرکت زیان‌ده باشد عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر لحاظ شده است. اسلوان (۱۹۹۶) در پژوهش خود نشان داد که کیفیت اطلاعات با عملکرد شرکت ارتباط دارد. مدیران شرکت‌هایی که زیان اعلام کرده‌اند برای اینکه در سال بعد سود بیشتری گزارش نمایند از عملکردی استفاده می‌کنند تا زیان بیشتری را در سال جاری گزارش نمایند. پس این مدیران از لحن مثبت کمتری استفاده می‌کنند (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸).

**رشد شرکت (MTB)**: نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام. دبوسکی و همکاران (۲۰۱۸) نشان دادند که شرکت‌ها به‌منظور بیان فرصت‌های رشد، از لحن اعلان سود مثبت استفاده می‌نمایند.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

**جریان نقدی (OCF)**: نسبت جریان‌های نقدی عملیاتی به‌کل دارایی‌ها. شرکت‌هایی که از جریان نقد عملیاتی بیشتری برخوردارند با توجه به اعتمادی که به نحوه فعالیت‌های عملیاتی خوددارند به ارائه اطلاعات با کیفیت بیشتر می‌پردازند پس این‌گونه مدیران از لحن اعلان سود خوش‌بینانه کمتری استفاده می‌کنند (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸).

**عمر شرکت (AGE)**: لگاریتم سال‌های تأسیس شرکت. شرکت‌های که سال‌های زیادی است تاسیس شده‌اند به جهت تجربه آن‌ها در راستای حفظ حقوق سرمایه‌گذاران، از کیفیت گزار شگری بالاتری برخوردار خواهند بود (باقرپور، ساعی، مشکانی و باقری، ۱۳۹۱). فخاری و رضایی (۱۳۹۶) به نقل از لیری و روبرتس (۲۰۰۷) بیان کردند که هر چه شرکت بزرگ‌تر باشد یا قدمت زیادی داشته باشد، اطلاعات بیشتری درباره آن وجود دارد و برای فعالان بازار در دسترس است. مضافاً، نظارت بر شفافیت اطلاعاتی بیشتری دارند. پس شرکت‌های با قدمت بیشتر در بین سرمایه‌گذاران شناخته‌شده هستند و سرمایه‌گذاران با مشاهده نحوه عملکرد قبلی شرکت به تحلیل اطلاعات مالی می‌پردازند و اعلان سود با لحن مغرضانه کمتر است.

**بازده قیمت سهام (R)**: قیمت سهام در پایان سال منهای قیمت سهام در ابتدای سال تقسیم بر قیمت سهام در ابتدای سال. از دیدگاه نظری اتفاق‌نظر درباره تأثیر بازده سهام بر کیفیت اطلاعات وجود ندارد. شرکت‌هایی که سودآوری بالایی دارند، بعید به نظر می‌رسد که در صدد دستکاری سود باشند و احتمال استفاده از لحن اعلان سود خوش‌بینانه را کاهش می‌دهد؛ درصورتی‌که شرکت‌هایی که بازده پایین‌تری دارند، به‌احتمال‌زیاد از لحن مثبت‌تری استفاده می‌کنند تا قیمت خود را به میزان مورد نظر افزایش دهند. از منظر دیگر، شرکت‌های دارای بازده قیمت بالا برای حفظ روند افزایش قیمت خود ممکن است اقدام به مدیریت سود نمایند (دبوسکی و همکاران، ۲۰۱۸).

**مالکیت هیئت‌مدیره (Wealth)**: میزان مالکیت هیئت‌مدیره در سهام شرکت به‌کل سهام شرکت. شواهد به‌دست‌آمده از پژوهش دبوسکی و همکاران (۲۰۱۸) نشان می‌دهد زمانی که مدیران مالکیت بیشتری در سهام شرکت داشته باشد تلاش می‌نمایند ارزش شرکت را ارتقا دهند، پس باوجود لحن خوش‌بینانه به اعلان سود می‌پردازند.

## ۵- یافته‌های پژوهش

### ۵-۱- آمار توصیفی

در جدول ۱ آماره‌های توصیفی مرتبط با مدل‌های پژوهش ارائه‌شده است. مطابق با نتایج به‌دست‌آمده، میانگین متغیر لحن اعلان سود، ۰٫۰۲۱- درصد بوده که این میانگین نشان می‌دهد

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

لحن مورد استفاده در گزارش‌ها به‌طورمعمول خنثی و به سمت بدبینانه تمایل دارد. همچنین میانگین درصد توانایی مدیریت نشان می‌دهد که به‌طور میانگین ۱ درصد مدیران شرکت‌های بورسی به‌صورت توانمند و کارا عمل می‌کنند که در راستای پژوهش سرلک، شیخ‌الاسلامی و ایزدپور (۱۳۹۶) است. بعلاوه در جهت نظارت هیئت‌مدیره، میانگین تعداد جلسات هیئت‌مدیره سالانه حدود ۱۵ جلسه و درصد اعضای غیرموظف به‌کل اعضای هیئت‌مدیره حدود ۶۵ درصد بوده است که نشان از نظارت نسبتاً مناسب هیئت‌مدیره بر شرکت‌ها است. همچنین، در پنل متغیرهای گسسته قابل‌مشاهده است که میانگین ۲۷ درصد از شرکت-سال‌ها، در طول دوره موردبررسی حداقل یک‌بار جایگزینی مدیرعامل را تجربه کرده‌اند و ۲۶ درصد مدیرعامل شرکت، رئیس یا نائب رئیس هیئت‌مدیره نیز بوده است که این دو متغیر در راستای پژوهش اخگر و زاهد دوست (۱۳۹۷) است. سایر متغیرهای پژوهش نیز به همین منوال قابل تفسیر و بررسی می‌باشند.

**جدول (۱): آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش**

| متغیر پیوسته | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| متغیر | میانگین | میانه | بیشترین | کمترین | انحراف معیار |
| لحن اعلان سود | -۰/۰۲۱ | ۰/۰۰۱ | ۰/۷۵۰ | -۰/۷۸۰ | ۰/۲۲۷ |
| توانایی مدیران | ۰/۰۱۴ | ۰/۰۴۴ | ۰/۳۳۰ | -۰/۴۷۸ | ۰/۲۲۷ |
| جلسات هیئت‌مدیره | ۱۵/۰۱۳ | ۱۳/۰۰۰ | ۲۵/۰۰۰ | ۷/۰۰۰ | ۴/۵۵۳ |
| درصد اعضای غیرموظف | ۰/۶۵۳ | ۰/۶۰۰ | ۱/۰۰۰ | ۰/۰۰۰ | ۰/۱۹۸ |
| سن شرکت | ۳/۶۸۰ | ۳/۸۰۷ | ۴/۰۷۸ | ۲/۹۹۶ | ۰/۳۲۴ |
| رشد شرکت | ۲/۶۳۷ | ۲/۱۹۶ | ۶/۸۱۴ | ۰/۵۰۵ | ۱/۶۹۷ |
| اندازه شرکت | ۱۴/۳۵۷ | ۱۴/۲۵۶ | ۱۶/۹۴۷ | ۱۲/۲۹۲ | ۱/۲۲۶ |
| نسبت بدهی | ۰/۶۰۰ | ۰/۵۹۱ | ۰/۹۶۵ | ۰/۲۸۲ | ۰/۱۸۹ |
| جریان نقدی | ۰/۱۰۴ | ۰/۰۸۶ | ۰/۳۲۴ | -۰/۰۶۰ | ۰/۱۰۵ |
| مالکیت هیئت‌مدیره | ۰/۶۰۰ | ۰/۶۷۳ | ۰/۹۵۰ | ۰/۱۲۰ | ۰/۲۷۳ |
| بازده شرکت | ۰/۱۵۱ | ۰/۰۳ | ۰/۱۳۱ | -۰/۵۹۱ | ۰/۰۵۲ |
| **متغیرهای گسسته** | | | | | |
| | درصد صفر | درصد یک | | درصد صفر | درصد یک |
| دوگانگی نقش مدیرعامل | ۷۳/۶۴۰ | ۲۶/۳۶۰ | زیان ده بودن | ۸۵/۴۲۰ | ۱۴/۵۸۰ |
| چرخش مدیرعامل | ۲۷/۲۹۰ | ۷۲/۷۱۰ | | | |

لازم به ذکر است که برای کاهش دادن اثر مشاهدات پرت بر نتایج پژوهش، یک تا پنج درصد کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین داده‌های مربوط به متغیرهای پیوسته را با اعداد نزدیک‌ترین مشاهدات به آن داده‌ها جایگزین کردیم. نتایج آزمون همبستگی پیرسون که گزارش نشده است نشان می‌دهد که همبستگی بالائی بین متغیرهای مستقل وجود ندارد.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

## ۵-۲- فرضیه اول و دوم و سوم

برای رفع مشکلاتی از قبیل ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی خطاها، رگرسیون به روش خطای استاندارد مقاوم انجـام شده است (پترسن[1]، ۲۰۰۹). نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش در جدول ۲ نشان می‌دهد مدیران توانا با آگاهی و تسلطی که بر شرکت دارد، لحن اعلان سود مثبت‌تری به کار می‌برد. همچنین عدم وجود چرخش در جایگاه مدیریت، مدیریت را در جهت حفظ موقعیت و شهرت خود ترغیب می‌نماید و لحن اعلان سود مثبت‌تری استفاده می‌نمایند پس این دو رابطه مثبت و معنادار است؛ اما بین دوگانگی نقش مدیرعامل با لحن اعلان سود رابطه معناداری وجود ندارد و فرضیه سوم تائید نمی‌گردد.

**جدول (۲): نتایج آزمون فرضیه اول تا سوم**

| | فرضیه اول | | | فرضیه دوم | | | فرضیه سوم | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | ضریب | آماره T | هم خطی | ضریب | آماره T | هم خطی | ضریب | آماره T | هم خطی |
| توانایی مدیریت | ۰/۱۰۴ | ۲/۰۷** | ۱/۳۶۰ | | | | | | |
| چرخش مدیریت | | | | ۰/۰۴۲ | ۲/۰۶** | ۱/۰۴۰ | | | |
| دوگانگی نقش مدیرعامل | | | | | | | ۰/۰۲۴ | ۰/۰۸۰ | ۱/۰۸۰ |
| سن شرکت | ۰/۰۴۸ | ۱/۴۸۰ | ۱/۰۹۰ | ۰/۰۴۴ | ۱/۳۶۰ | ۰/۰۹۰ | ۰/۰۴۸ | ۱/۴۶۰ | ۱/۱۰۰ |
| رشد شرکت | ۰/۰۱۳ | ۲/۱۷** | ۱/۳۷۰ | ۰/۰۱۰ | ۱/۶۹* | ۰/۳۱۰ | ۰/۰۱۱ | ۱/۸۵* | ۱/۳۳۰ |
| اندازه شرکت | ۰/۰۴۳ | ۵/۲۰۰** | ۱/۳۵۰ | ۰/۰۳۹ | ۴/۶۸** | ۱/۳۲۰ | ۰/۰۳۹ | ۴/۷** | ۱/۳۲۰ |
| نسبت بدهی | ۰/۰۱۳ | ۰/۲۲۰ | ۱/۴۳۰ | ۰/۰۲۰ | ۰/۳۲۰ | ۱/۴۲۰ | ۰/۰۱۹ | ۰/۳۱۰ | ۱/۴۴۰ |
| جریان نقدی | -۰/۴۲۱ | -۴/۵** | ۱/۱۹۰ | -۰/۴۴۵ | -۴/۸** | ۰/۱۷۰ | -۰/۴۵۱ | -۴/۹** | ۱/۱۷۰ |
| مالکیت هیئت‌مدیره | -۰/۰۵۵ | -۱/۴۵۰ | ۱/۲۳۰ | -۰/۰۴۰ | -۱/۱۰۰ | ۰/۲۱۰ | -۰/۰۳۸ | -۱/۰۲۰ | ۱/۲۲۰ |
| زیان ده بودن | -۰/۰۶۹ | -۲/۰۷** | ۱/۳۳۰ | -۰/۰۷۵ | -۲/۲** | ۱/۳۵۰ | -۰/۰۶۸ | -۲/۰** | ۱/۳۴۰ |
| بازده شرکت | ۰/۰۱۱ | ۰/۰۴۰ | ۱/۹۲۰ | ۰/۰۲۳ | ۰/۰۹۰ | ۱/۹۲۰ | ۰/۰۱۳ | ۰/۰۵۰ | ۱/۹۲۰ |
| عدد ثابت | ۰/۷۴۴ | -۴/۷** | | -۰/۶۹۳ | -۴/۳۹۰ | | -۰/۷۱۳ | -۴/۵** | |
| سال و صنعت | | کنترل شد. | | | کنترل شد. | | | کنترل شد. | |
| ضریب تعیین | | ۰/۱۴۰ | | | ۰/۱۳۹ | | | ۰/۱۳۵ | |
| آماره f | | ۵/۷۴۰ | | | ۵/۴۳۰ | | | ۵/۲۴۰ | |
| احتمال آماره f | | ۰/۰۰۰ | | | ۰/۰۰۰ | | | ۰/۰۰۰ | |

**معناداری در سطح ۹۵درصد، *معناداری در سطح ۹۰ درصد

در راستای متغیرهای کنترلی نیز می‌توان بیان کرد که شرکت‌های با اندازه‌های بزرگ‌تر که فرصت رشد بیشتری دارند و همچنین شرکت هایی که سود ده هستند در لحن اعلان سود اغراق می‌کند بعلاوه، شرکت‌هایی که دارای جریانات نقدی بالا هستند، سود را با لحن محافظه‌کارانه‌تری اعلان می‌کنند و لحن مثبت کمتری دارند.

1 Petersen

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

## ۵-۳- فرضیه چهارم و پنجم

برای رفع مشکل همخطی بین متغیر تعدیلگر و مستقل و حاصلضربی از روش متغیر متمرکز شده برای محاسبه متغیر حاصلضربی استفاده شده است (افلاطونی، ۱۳۹۵).

**جدول (۳): نتایج آزمون فرضیه چهارم و پنجم**

| | (۱) | | | (۱) | | | (۳) | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | ضریب | آماره T | هم خطی | ضریب | آماره T | هم خطی | ضریب | آماره T | هم خطی |
| توانایی مدیریت | ۰/۱۰۷ | ۲/۲۱** | ۱/۴۰ | | | | | | |
| چرخش مدیریت | | | | ۰/۰۴۱ | ۲/۰۴** | ۱/۰۴ | | | |
| دوگانگی نقش مدیرعامل | | | | | | | ۰/۰۲۰ | ۰/۸۴۰ | ۱/۱۶ |
| جلسات هیئت‌مدیره | ۰/۰۰۸ | ۳/۵۱** | ۱/۲۶ | ۰/۰۰۸ | ۲/۹۱** | ۱/۷۵ | ۰/۰۰۶ | ۲/۲۲** | ۱/۷۵ |
| درصد اعضای غیرموظف | -۰/۱۰۲ | -۱/۸۹* | ۱/۲۶ | -۰/۱۲۱ | -۱/۹۱* | ۱/۵۷ | -۰/۱۶۳ | -۲/۸** | ۱/۵۸ |
| جلسات هیئت‌مدیره* متغیر مستقل | ۰/۰۱۰ | ۰/۱۵۸ | ۱/۱۰ | ۰/۰۰۵ | ۰/۷۵۰ | ۱/۵۷ | ۰/۰۰۳ | ۰/۷۴۰ | ۱/۵۳ |
| اعضای غیرموظف *متغیر مستقل | -۰/۳۴۰ | -۱.۹۶۰** | ۱/۱۰ | ۰/۱۰۵ | ۰/۹۲۶ | ۱/۴۱ | -۰/۲۲۹ | -۱/۸۳* | ۱/۴۷ |
| سن شرکت | ۰/۰۵۸ | ۱/۷۷* | ۱/۱۲ | ۰/۰۵۱ | ۱/۵۹۰ | ۱/۱۱ | ۰/۰۶۱ | ۱/۷۸* | ۱/۱۷ |
| رشد شرکت | ۰/۰۱۰ | ۱/۷۶* | ۱/۳۸ | ۰/۰۰۸ | ۱/۳۸۰ | ۱/۳۲ | ۰/۰۰۹ | ۱/۴۸۰ | ۱/۳۴ |
| اندازه شرکت | ۰/۰۲۹ | ۳/۱۳* | ۱/۶۲ | ۰/۰۲۵ | ۲/۷۱** | ۱/۵۶ | ۰/۰۲۷ | ۳/۰۱** | ۱/۵۶ |
| نسبت بدهی | ۰/۰۰۲ | ۰/۰۴۰ | ۱/۵۱ | ۰/۰۰۶ | ۰/۱۰۰ | ۱/۵۱ | -۰/۰۰۲ | -۰/۰۳۰ | ۱/۵۲ |
| جریان نقدی | -۰/۳۹۵ | -۴/۲۱** | ۱/۲۱ | -۰/۴۳ | -۴/۶۸** | ۱/۱۹ | -۰/۴۴۲ | -۴/۸۸** | ۱/۱۸ |
| مالکیت هیئت مدیره | -۰/۰۵۳ | -۱/۳۹۰ | ۱/۲۶ | -۰/۰۳ | -۰/۸۶۰ | ۱/۲۲ | -۰/۰۴۳ | -۱/۱۶۰ | ۱/۲۶ |
| زیان ده بودن | -۰/۰۷۳ | -۲/۲۱** | ۱/۳۵ | -۰/۰۷ | -۲/۳۵** | ۱/۳۷ | -۰/۰۷۱ | -۲/۱۳** | ۱/۳۶ |
| بازده شرکت | ۰/۰۱۰ | ۰/۰۴۰ | ۱/۹۴ | ۰/۰۰۵ | ۰/۰۲۰ | ۱/۹۴ | ۰/۰۰۲ | ۰/۰۱۰ | ۱/۹۲ |
| عدد ثابت | -۰/۶۳۲ | -۳/۹۵** | | -۰/۵۶ | -۳/۴۱** | | -۰/۵۶۱ | -۳/۴۳** | |
| سال و صنعت | کنترل شد. | | | کنترل شد. | | | کنترل شد. | | |
| ضریب تعیین | ۰/۱۷۳ | | | ۰/۱۶۵ | | | ۰/۱۶۶ | | |
| آماره f | ۵/۵۵۰ | | | ۵/۰۷۰ | | | ۵/۰۶۰ | | |
| احتمال آماره f | ۰/۰۰۰ | | | ۰/۰۰۰ | | | ۰/۰۰۰ | | |

**معناداری در سطح ۹۵درصد، *معناداری در سطح ۹۰ درصد

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

در جدول ۳، نتایج نشان می‌دهد درصد اعضای غیرموظف در هیئت‌مدیره سبب تضعیف رابطه بین توانایی مدیریت در لحن مثبت اعلان سود می‌شود اما تعداد جلسات هیئت‌مدیره در این راه تأثیر معناداری ندارد. همچنین، تعداد جلسات هیئت‌مدیره و درصد اعضای غیرموظف در هیئت‌مدیره بر رابطه بین چرخش مدیرعامل و لحن اعلان سود تأثیر معناداری ندارد. بعلاوه، درصد اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره بر رابطه دوگانگی نقش مدیرعامل و لحن اعلان سود تأثیر تضعیف‌کننده و معناداری دارد اما تعداد جلسات هیئت‌مدیره بر این رابطه بی‌تأثیر است.

## ۷- نتیجه‌گیری

لحن به‌سادگی اطلاعات خصوصی مدیران درباره عملکرد عملیاتی را منعکس نمی‌کند. لحن اعلان سود به کارایی تیم مدیریت در تبدیل منابع به درآمد مرتبط است. ازاین‌رو، مفهوم اعلان سود نظر پژوهشگران را به خود جلب کرده است. پژوهش‌های تجربی پیشین، تأثیر عوامل اندکی را بر لحن اعلان سود آزمون نموده‌اند. در این پژوهش رابطه قدرت مدیران (اندازه‌گیری شده به‌وسیله توانایی مدیریت، چرخش مدیریت و دوگانگی هیئت‌مدیره) و لحن اعلان سود موردبررسی قرار گرفت. طبق نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش ارتباط مثبت و معناداری بین توانایی مدیریت و لحن اعلان سود وجود دارد بدین ترتیب، مطابق با پژوهش لو و ژو (۲۰۱۷) مدیریت توانمند با آگاهی و دانش و تسلطی که بر شرایط شرکت دارد نسبت به شرایط آتی عملیاتی شرکت اطمینان بیشتری دارد پس سود را با لحن مثبت‌تری اعلان می‌کند. همچنین بین چرخش مدیرعامل و لحن اعلان سود مدیران نیز رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، پس می‌توان اذعان کرد که با افزایش دوره تصدی، مدیرعامل تأثیرگذاری خود بر تصمیمات سرمایه‌گذاری و رویه‌های حسابداری را افزایش می‌دهد و درباره توانایی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خود دچار خوش‌بینی مفرط می‌شود؛ بنابراین انتظار می‌رود که آنان با تکیه‌بر توانایی و مهارت خود، سود را با لحن مثبت افشا کنند؛ اما بین دوگانگی نقش مدیرعامل با لحن اعلان سود رابطه معناداری وجود ندارد. این نتیجه می‌تواند به این دلیل باشد که مدیران وقتی در دو نقش به‌صورت هم‌زمان در حال فعالیت هستند ممکن است انگیزه‌های ضعیف‌تری برای دست‌کاری لحن اعلان‌های سود نسبت به مدیران تک پست داشته باشند، زیرا آن‌ها کمتر در مورد امنیت شغلی خود نگران هستند و تحمل بیشتری نسبت به ریسک واکنش منفی بازار در رابطه با لحن نسبتاً محافظه‌کارانه دارند؛ که این نتایج، با یافته‌های دبوسکی و همکاران (۲۰۱۸) مطابقت دارد.

همچنین تأثیر نظارت هیئت‌مدیره (اندازه‌گیری شده به‌وسیله تعداد جلسات هیئت‌مدیره و درصد اعضای غیرموظف) بر رابطه قدرت مدیران و لحن اعلان سود مورد آزمون تجربی قرار

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

گرفت. نتایج نشان داد که اعضای غیرموظف در هیئت‌مدیره سبب تضعیف رابطه بین توانایی مدیریت در لحن مثبت اعلان سود می‌شود اما تعداد جلسات هیئت‌مدیره بر این رابطه تأثیر معناداری ندارد، به بیانی، وجود استقلال در هیئت‌مدیره، تمایل مغرضانه مدیران توانا را در اعلان سود با لحن مثبت کاهش می‌دهد درصورتی‌که مدیران توانا با تکیه‌بر توانمندی خود بر لحن اعلان سود اثرگذار هستند و نظارت از طریق تعداد جلسات تأثیر معناداری بر توانایی مدیریت ندارد. همچنین، جلسات هیئت‌مدیره و اعضای غیرموظف در هیئت‌مدیره بر رابطه بین چرخش مدیرعامل و لحن اعلان سود تأثیر معناداری ندارد. اگرچه هیئت‌مدیره نقش نظارتی دارند اما زمانی که مدیریت نقش خود را به‌خوبی انجام می‌دهد نمی‌تواند باعث تغییر رابطه چرخش مدیریت و تغییر در لحن سود شود. بعلاوه، اعضای غیرموظف در هیئت‌مدیره بر رابطه دوگانگی نقش مدیرعامل و لحن اعلان سود تأثیر تضعیف‌کننده و معناداری دارد اما جلسات هیئت‌مدیره بر این رابطه بی‌تأثیر است. بدین ترتیب هرچند دوگانگی نقش مدیرعامل، بر لحن اعلان سود تأثیر ندارد اما مادامی‌که نظارت از طرف اعضای غیرموظف در هیئت‌مدیره وجود داشته باشد این مدیران در اعلان سود خود، لحن متفاوت و با اغراق کمتری استفاده می‌کنند. نتایج این فرضیات با یافته‌های دبوسکی و همکاران (۲۰۱۸) مطابقت دارد.

با توجه به این‌که سرمایه‌گذاران در زمان تجزیه و تحلیل به لحن مثبت سود تیم مدیریتی مجرب، وزن بیشتری می‌دهند به ناظران بورس پیشنهاد می‌شود قبل از اعلان سود بر لحن گزارشات توجه مبرمی داشته باشند تا از گمراهی استفاده‌کنندگان از این اطلاعات جلوگیری شود. همچنین یافته‌های به‌دست‌آمده دارای پیامدهای مهمی برای هیئت‌مدیره و مالکان است به‌طوری‌که به آنان پیشنهاد می‌شود با نظارت کافی، تدابیر و اقداماتی به جلوگیری از اعلان سود بیش‌ازحد خوش‌بینانه مدیریت بپردازند. افزون بر این، به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود که نسبت به قدرت مدیر در لحن اعلان سود آگاه‌تر باشند و در هنگام تحلیل برای سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها علاوه بر لحن سود به ترکیب هیئت‌مدیره و تعداد جلسات هیئت‌مدیره نیز توجه داشته باشند. درنهایت با توجه به اینکه حسابرسان با نظارتی که دارند علاوه بر اینکه باید از لحن خوش‌بینانه بودن اعلان سود مدیران جلوگیری نمایند باید مؤثر بودن نظارت هیئت‌مدیره را نیز در نظر بگیرند. پس به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود که اثرات عوامل نظارتی دیگری همچون کیفیت حسابرسی، سهامداران نهادی، کمیته حسابرسی که می‌تواند از سوءاستفاده مدیران در گزارشات بکاهد را بررسی نمایند

باید متذکر شد که در تفسیر نتایج این پژوهش، بایستی به این محدودیت توجه نمود که کلمات موجود در هر یک از فهرست‌های کلمات مثبت و منفی پژوهش‌های موجود، لزوماً ممکن

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

است همه مفاهیم مثبت و منفی را احصا نکند؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی آتی در زمینه تهیه فهرستی که گستره جامع‌تری از کلمات مثبت و منفی و خاص بازار سرمایه ایران را در برداشته باشد، اقدام نمایند.

## ۹- منابع


احمدپور، احمد، و منتظری، هادی. (۱۳۹۱). نوع مدیریت سود و تأثیر اندازه‌ی شرکت، ساختار مالکیت و حاکمیت شرکتی بر آن، **پیشرفت‌های حسابداری** ۳(۲): ۳۵-۱.

احمدپور، احمد؛ عصمت اصابت طبری و میثم طالب تبار آهنگر. (۱۳۹۴). رابطه بین کیفیت سود و دوره تصدی مدیرعامل، **پژوهش‌های تجربی حسابداری** ۵(۲): ۱۴-۱.

اخگر، محمدامید، و حمزه زاهددوست. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر نفوذ مدیرعامل بر رابطه بین عملکرد شرکت و گردش مدیر، **فصلنامه حسابداری مالی** ۱۰(۳۹): ۸۱-۶۰.

افلاطونی، عباس. (۱۳۹۵). تحلیل آماری در پژوهش‌های مالی و حسابداری با نرم‌افزار Stata قابل‌استفاده (پژوهشگران مالی و حسابداری در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری)، **انتشارات ترمه**، چاپ اول.

امیری، هادی، و هاجر محمدی. (۱۳۹۱). تحلیل ارتباط بین تأمین مالی از طریق بدهی و کیفیت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، **فصلنامه حسابداری مالی** ۴(۱۶): ۸۱-۶۱.

باقرپور ولاشانی، محمدعلی؛ محمدجواد ساعی؛ علی مشکانی و مصطفی باقری. (۱۳۹۱). پیش‌بینی گزارش حسابرس مستقل در ایران: رویکرد داده‌کاوی، **فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی** ۵(۱۹): ۱۳۴-۶۱.

پورکریم، محمد؛ سعید جبارزاده کنگرلوئی؛ جمال بحری ثالث و بحسن قلاوندی. (۱۳۹۷). تأثیر مدیریت سود بر لحن گزارشگری مالی در نظام حسابداری ایران، **پژوهش‌های حسابداری مالی** ۳۷: ۱۳۵-۱۱۳.

حسینی، سید علی؛ فصیحی، صغری و محمودیان، نسیم. (۱۳۹۴). نقش تحلیل متن و بازیابی اطلاعات در حوزه حسابداری، **مجله پژوهش حسابداری** ۵(۲۵): ۴-۴۶.

خدادادی، ولی؛ عباس افلاطونی؛ محمد نوروزی و محمد محب‌خواه. (۱۳۹۶). بیش سرمایه‌گذاری، نوع مدیریت سود متعاقب آن و دوره تصدی مدیرعامل: شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران، **دانش حسابداری** ۸(۳۰): ۹۳-۷۲.


[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

دیلمی دیانتی، زهرا؛ مهدی مرادزاده فرد و علی مظاهری. (۱۳۹۲)، اثر دوره تصدی مدیریت بر ارزش شرکت، هزینه‌های نمایندگی و ریسک اطلاعاتی، **پژوهش‌های تجربی حسابداری** ۳(۹): ۳۹-۲۱.

زلقی، حسن؛ عباس افلاطونی و محمد برزآبادی فراهانی. (۱۳۹۸). تأثیر مدت تصدی مدیرعامل برتداوم انتخاب حسابرس در بورس اوراق بهادار تهران، **پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی** ۱۱(۴۱): ۲۲-۱.

سرلک، نرگس؛ فرامرز شیخ‌الاسلامی و مصطفی ایزدپور. (۱۳۹۶). تأثیر توانایی مدیران بر کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، **پژوهش‌های نوین در حسابداری و حسابرسی** ۱(۱): ۹۲-۷۳.

طاهری عابد، رضا؛ مهدی علی‌نژادساروکلائی و خسرو فغانی‌ماکرانی. (۱۳۹۷). توانایی، دانش مالی مدیران عامل و شفافیت گزارشگری مالی، **دانش حسابداری مالی** ۵(۲): ۱۱۰-۸۵.

عباسی، مجید، و موسی احمدی. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر دوگانگی وظیفه مدیرعامل بر ارزش شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، **روند پژوهش‌های اقتصادی** ۱۹(۶۰): ۱۴۹-۱۱۳.

فخاری، حسین، و یاسر رضائی پیته نوئی. (۱۳۹۶). تأثیر تخصص مالی کمیته حسابرسی بر محیط اطلاعاتی شرکت، **دانش حسابداری** ۸(۳): ۱۱۲-۸۱.

فروغی، داریوش، و امین ساکیانی. (۱۳۹۵). تأثیر توانایی مدیریتی بر کارایی سرمایه‌گذاری، **فصلنامه پژوهش‌های حسابداری** ۶(۳): ۱۲۶-۹۷.

مشایخی، بیتا، و عابد عظیمی. (۱۳۹۵). اثربخشی توانایی‌های مدیریتی بر عملکرد شرکت در مراحل چرخه عمر، **پژوهش‌های تجربی حسابداری** ۷(۳): ۵۴-۲۹.

میرعلی، مهدیه؛ فایزه غلامی‌مقدم و رضا حصارزاده. (۱۳۹۷). بررسی رابطه لحن گزارشگری مالی با عملکرد آتی شرکت و بازده بازار، **دانش حسابداری مالی** ۵(۳): ۹۸-۸۱.

ناظمی، امین، و محمدرضا پورعنقا. (۱۳۹۷). بررسی نقش نظارتی هیئت‌مدیره در اجتناب مالیاتی شرکت‌های خانوادگی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، **بررسی‌های حسابداری** ۵(۱۸): ۷۱-۵۳.

نیک‌بخت، محمدرضا؛ سیدعزیز سیدی و روزبه هاشم الحسینی. (۱۳۸۹). بررسی تأثیر ویژگی‌های هیئت‌مدیره بر عملکرد شرکت، **پیشرفت‌های حسابداری (علوم اجتماعی و انسانی شیراز)** ۲(۱): ۲۷۰-۲۵۱.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

واعظ، سیدعلی؛ ابراهیم انواری؛ علی رودبارشجاعی و زینب کریمی. (۱۳۹۷). تأثیر استقلال اعضای هیئت‌مدیره و تمرکز مالکیت بر ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی، **فصلنامه حسابداری مالی** ۱۰(۳۹): ۱۴۰-۱۱۱.

Adams, R.B., and D. Ferreira. (2009). Women in the boardroom and their impact on governance and performance. **Journal of financial economics** 94(2): 291–309.

Ahmed, A.S., and S. Duellman. (2013). Managerial overconfidence and accounting conservatism. **Journal of Accounting Research** 51(1): 1–30.

Anderson, R.C., S.A. Mansi, and D.M. Reeb (2004). Board characteristics, accounting report integrity, and the cost of debt. **Journal of accounting and economics** 37(3): 315–342.

Arslan-Ayaydin, O., K. Boudt, and J. Thewissen. (2016). Managers set the tone: equity incentives and the tone of earnings press releases. **Journal of Banking & Finance** 72(supplement): s132–s147.

Bishop, C.C., F.T. DeZoort, and D.R. Hermanson. (2017). The effect of CEO social influence pressure and CFO accounting experience on CFO financial reporting decisions. **A Journal of Practice & Theory** 36(1): 21–41.

Boateng, A., X. Bi, and S. Brahma. (2017). The impact of firm ownership, board monitoring on operating performance of Chinese mergers and acquisitions. **Review of Quantitative Finance and Accounting** 49(4): 925–948.

Chang, J., and C. Sun. (2008). The Relation between Earning Information, Earnings Management and Corporate Governance in the Pre and post Sox Periods. **Working Paper**. SSRN.

Cicon, J. (2017). Say it again Sam: the information content of corporate conference calls. **Review of Quantitative Finance and Accounting** 48(1): 57–81.

Daily, C.M., and J.L. Johnson, (1997). Sources of CEO power and firm financial performance: a longitudinal assessment. **Journal of Management** 23(2): 97–117.

Davis, A.K., and I. Tama-Sweet. (2012). Managers' use of language across alternative disclosure outlets: earnings press releases versus MD&A. **Contemporary Accounting Research** 29(3): 804–837.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

Davis, A.K., J.M. Piger, and L.M. Sedor. (2012). Beyond the numbers: measuring the information content of earnings press release language. **Contemporary Accounting Research** 29(3): 845–868.

Davis, A.K., W. Ge, D. Matsumoto, and J.L. Zhang. (2015). The effect of manager-specific optimism on the tone of earnings conference calls. **Review of Accounting** Studies 20(2): 639–673.

Davis, D.M, and N.M. Brennan. (2007). Discretionary disclosure strategies in corporate narratives: Incremental information or impression management?. **Journal of Accounting Literature** 45(26): 116-195.

DeBoskey, D.G., Y. Luo, and L. Zhou. (2019). CEO power, board oversight, and earnings announcement tone, **Review of Quantitative Finance and Accounting** 52(2): 657-680.

Deloitte, (2014). Disclosure Committees frequently asked question. CFO. J. http://deloitte.wsj.com/cfo/2014/01/03/disclosure-committees-frequently-asked-**questions/ Accessed** 7 Oct 2016.

Deloitte, (2015). Current trends in audit committee reporting. **Us audit current trends audit committee reporting**. pdf. Accessed 7 Dec 2016.

Demerjian, P., B. Lev, and S. McVay. (2012). Quantifying Managerial Ability: A New Measure and Validity Tests. **Management Science** 58: 1229–1248.

Demerjian, P.R., M.F. Lewis-Western, and S.E. McVay. (2017). How Does Intentional Earnings Smoothing Vary with Managerial Ability?. **Journal of Accounting, Auditing & Finance** 38: 1359–1768

Demers, E.A., and C. Vega. (2014). Understanding the role of managerial optimism and uncertainty in the price formation process: evidence from the textual content of earnings announcements. **University of Virginia. Working Paper** 24 March.

Fama, E.F., and M.C. Jensen. (1983). Separation of Ownership and Control. **Journal of Law and Economics** 16: 301-325.

Fich, E.M., and A. Shivdasani. (2007). Financial fraud, director reputation, and shareholder wealth. **Journal of financial Economics** 86(2): 306–336.

Firstenberg, P.B., and B.G. Malkiel. (1994). The twenty-first century boardroom: who will be in charge. **MIT Sloan Management Review** 36(1): 27–36.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

Ginesti, G., G. Sannino, and C. Drago. (2017). Board connections and management commentary readability: the role of information sharing in Italy. **Corporate Governance: The international journal of business in society 7**(1): 30–47.

Greve, H.R., and H. Mitsuhashi. (2007). Power and glory: concentrated power in top management teams. **Organization Studies** 28(8): 1197–1221.

Hambrick, D.C. (2007). Upper echelons theory: an update. **The Academy of Management** 32(2): 334–343

Hambrick, D.C., and G.D.S. Fukutomi. (1991). The seasons of a CEOs tenure. **The Academy of Management Review** 16(4): 719-742.

Hambrick, D.C., M.A. Geletkanycz. And J.W. Fredrickson. (1993). Top executive commitment to the status quo: some tests of its determinants. **Strategic Management Journal** 14: 401–418.

Henry, E. (2008). Are investors influenced by how earnings press releases are written? **The Journal of Business Communication** 45(4): 363–407.

Huang, X., S.H. Teoh, and Y. Zhang. (2014). Tone management. **The Accounting Review** 89(3):1083–1113.

Karamanou I, Vafeas N (2005). The association between corporate boards, audit committees, and management earnings forecasts: an empirical analysis. **Journal of Accounting research** 43(3):453–486.

Khanna, V., E. Kim, and Y. Lu. (2015). CEO connectedness and corporate fraud. **Journal Finance** 70(3): 1203–1252.

Landier, A., S.D. Sauvagnat JOURNAL, and D. Thesmar. (2012). Bottom-up corporate governance. **Review Finance** 17(1): 161–201.

Lara, J.M.G., B.G. Osma, and F. Penalva. (2009). Accounting conservatism and corporate governance. **Review of accounting studies** 14(1): 161–201.

Leary, M.T., andM.R. Roberts. (2008). The Pecking order, debt capacity, and information asymmetry. **Journal of financial economics** *95*(3), 332-355.

Lewellyn, K.B., M.I. Muller-Kahle. (2012). CEO power and risk taking: evidence from the subprime lending industry. **Corporate Governance: An International Review** 20(3): 289–307.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]

Luo, Y., and L. Zhou. (2017). Managerial ability, tone of earnings announcements, and market reaction, **Asian Review of Accounting** 25(4): 454-471.

McClelland, P.L., X. Liang, and V.L. Barker. (2010). CEO commitment to the status quo: replication and extension using content analysis. **Journal of Management** 36: 125-177.

Panayiotis, C., D.E. Andreou, and L. Christodoulos. (2013). Managerial Ability and Firm Performance: Evidence from the Global Financial Crisis, **Preliminary and Incomplete**. Available in: www.efmaefm.org. 148-188.

Petersen, M.A. (2009). Estimating standard errors in finance panel data sets: comparing approaches. **The Review of Financial Studies** 22(1), 435-480.

Price, S.M., J.S. Doran, D.R. Peterson, and B.A. Bliss. (2012). Earnings conference calls and stock returns: the incremental informativeness of textual tone. **Journal Bank Finance** 36(4): 992–1011.

Riley, T. J., Semin, G.R. & Yen, A. C. (2014). Patterns of Language Use in Accounting Narratives and Their Impact on Investment Related Judgments and Decisions. ***Behavioral Research in Accounting*** Vol. 67, No. 1, Pp. 59-84.

Sloan, R. (1996). Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flows about future earnings? **The Accounting Review** 71, 289-315.

Tama-Sweet, I (2014). Changes in earnings announcement tone and insider sales. **Advances in accounting** 30(2): 276–282.

Vafeas, N. (1999). Board meeting frequency and firm performance. **Journal of financial economics** 53(1): 113–142.

Vafeas, N. (2005). Audit committees, boards, and the quality of reported earnings. **Contemporary accounting research** 22(4): 1093–1122.

Zhang, W. (2009). CEO Tenure and Earnings Quality, **School of Management. University of Texas**. http: //ssrn. com/abstract=1545941.

[ Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-15 ]